

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ по област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление 6.1. „Растениевъдство“, научна специалност „Селекция и семенпроизводство на културните растения“ по дисциплината „Селекция и семенпроизводство на културните растения“

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 58/18.07.2025 г. и в сайта на ЛТУ с код на процедурата AGR-AsP-0625-175 за нуждите на катедра „Агрономство“ към Агрономически факултет, като кандидат участва гл. ас. д-р Силвия Валентинова Василева, Факултет по Агрономство, Аграрен Университет – Пловдив.

Изготвил становището: д-р Румен Игнатов Томов, професор по ПН 6.2. Растителна защита от Лесотехнически университет, член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на ЛТУ, ЗПС №498/26.09.2025 г.

1. Кратки биографични данни.

Гл. ас. д-р Силвия Валентинова Василева завършва Пловдивски университет “Паисий Хилендарски” през 2007 като бакалавър по биология. През 2009 г. придобива ОКС магистър по растителна защита в Аграрен Университет – Пловдив.

През 2014 г. придобива научна и образователна степен „Доктор“ по научна специалност "Селекция и семенпроизводство" в Аграрен Университет – Пловдив, защитавайки дисертация на тема: „Селекционно-генетичен анализ на количествени и качествени признаци при пивоварен ечемик“

Трудовият си стаж започва през 2011 г. като Младши експерт към “Национална Агенция по Оценка и Акредитация (НАОА)”. От 2013 г до 2015 г. е асистент по “Селекция и семенпроизводство на културните растения” в катедра “Генетика и селекция”, Факултет по Агрономство на Аграрен университет – Пловдив. От 2015 г. е главен асистент по “Селекция и семенпроизводство на културните растения” в същия факултет.

Гл. ас. Василева е участвала в мобилности по програма Еразъм+ с цел обучение и преподаване в Rothamsted Research, UK, University of Algarve, Portugal, Национален Аграрен Университет (National State Agrarian University), Молдова. Участвала е в EU Gene Editing Course, Ghent, Belgium. Гл. ас. Василева има завършен квалификационен курс за професионално обучение по програма за Биологично земеделие, участвала е в 20 научни или образователни проекта и в 10 бр. научни форуми.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с минималните изисквания, съгласно Правилника за развитието на академичния състав в Лесотехнически университет

Гл. ас. Василева е представила всички необходими документи за участие в конкурса. Подадените документи и материали съответстват с изискванията на Правилника за развитие на академичния състав в Лесотехнически университет. Представените материали отговарят на минималните изисквани точки по групи показатели за заемане на академична длъжност "доцент" за ПН 6.2. „Растителна защита“. Кандидатката е изпълнила 911,5 точки при изискуеми 400 бр. Отчетените точки за някои показатели значително превишават изискуемия минимум.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата (работа със студенти и докторанти)

Гл. ас. Василева има натупан опит като преподавател в Аграрен университет - Пловдив. През периода от учебната 2020/21 до 2024/25 г. е извела общо 2615,1 часа, приравнени в упражнения.

Гл. ас. Василева е автор и съавтор в изготвянето на учебни програми по следните дисциплини: "Genetic improvement of vegetable crops", "Genetic improvement of ornamentals", "Основи на селекцията при овощни култури", "Генетично подобряване на трайни култури", "Генетично подобряване на декоративни култури", "Генетично подобряване на зеленчукови култури", "Еволюционна теория и видове отбор". В периода 2020-2025 г. гл. ас. Василева е била научен ръководител на 7 успешно защитили дипломанти.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата Общо описание на представените материали

Кандидатът гл. ас. Василева участва в конкурса с:

- Монографии – 0 бр.;
- Учебници - 0 бр.;
- Учебни пособия - 0 бр.;
- Книги - 1 бр.;
- Публикации - 20 бр.
- Проекти - 14 бр.

4.1 Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Гл. ас. Василевае активно участва в научни и образователни проекти. Участвала е в 14 проекта, както следва: 1 международен, 6 национални и 7, финансирани от АУ Пловдив. Тя е била ръководител на два проекта, финансирани от Фонд научни изследвания и два проекта, финансирани от АУ Пловдив.

4.2 Характеристика на публикуваните научни резултати

Десет от публикациите са публикувани в списания реферирани в Scopus и WoS. Седем са в списания, включени в списъка на съвременните български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, две са в реферирани сборници от научни конференции в чужбина. Една публикация е в нереферирано списание. Шестнадесет от публикациите са на чужд език.

4.3 Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Научните резултати на гл. ас. Василева са отразени в научната литература с общо 24 цитирания на девет от нейните трудове, както следва:

- В реферирани списания и сборници от научни форуми - 14 цитирания;
- В нереферирани списания и сборници от научни форуми - 8 цитирания;
- В учебни помагала, монографии, дисертации и др. - 2 цитирания.

4.4 Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Основната част от научните изследвания на гл. ас. Василева са насочени към различни елементи от селекционния процес на пивоварния ечемик и прецизното земеделие. Тя има също така проучвания върху селекционния процес и на твърда пшеница, домати, фасул и тютюн. Научните приноси на гл. ас. Василева са безспорни и по-важните от тях са следните:

Научни

1. Систематизирана е методика за оценка на селекционни материали по комплекс от показатели, базирана на класически селекционни критерии и молекулярни маркери.
2. Разработена е методология за комбинирано използване на фенотипни и генотипни данни за целите на селекцията.
3. Установена е ефективността на отбора и характера на унаследяването на елементите на продуктивността при ечемик и тютюн двете култури
4. Установени са параметрите на различни комбинации от признаци свързани с качеството, които трябва да притежават генотиповете ечемик за пивоварни цели.
5. Верифициран и прецизиран е методът на рулонните култури за първоначален стрининг на голям обем от образци по отношение на тяхната сухоустойчивост в ранните етапи на селекционния процес.
6. За първи път в България е установено генетичното разнообразие на фитопатогена, причиняващ мрежести петна (*Pyrenophora teres*) при ечемик на база ISSR маркерна система и е изследвано разпространението и генетичната структура на популациите на фитопатогена на територията на страната.

Приложни

7. Препоръчани са сортовете ечемик Неда и Гораст от сортава листа "А" на страната като най-подходящи за отглеждане в България в дългосрочен план
8. Посочени са донорни форми за хибридизация и създаване на генотипове с повишен добив и качество при пивоварния ечемик.
9. Отбрани са растения с високо съдържание на антиоксиданти за целите на генетичното подобряване при домати
10. Проучен е голям обем от генетична плазма - местни сортове и естествени популации, мутантни генерации, хибриди и селекционни линии фасул с оглед предлагане на кандидат-сортове за държавно сортоизпитване.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Личното участие на гл. ас. Василева в проведените научни и приложни разработки и публикуваните 21 бр. материали е безспорно. Две от публикациите са самостоятелни. Тя е водещ автор на две от представените публикации. На десет публикации е втори, а на останалите 6 е трети и следващ автор.

6. Критични бележки

Някои от публикациите, които са включени в списъка на съвременните български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, не са отчетени като реферирани.

7. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от гл. ас Василева, но представените материали по конкурса я характеризират като мотивиран и целенасочен изследовател, доказан експерт в областта на селекцията на земеделските култури.

8. Заключение

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам гл. ас. д-р Силвия Валентинова Василева да бъде избрана за „доцент“ по дисциплината „Селекция и семенпроизводство на културните растения“ в Професионално направление 6.1. „Растениевъдство“, научна специалност „Селекция и семенпроизводство на културните растения“

Изготвил становището:

проф. д-р Румен Томов

Становището е предадено на: 17.11.2025 г.